

ZIMNÍ SPORTY

aneb NEJEN SJEZDEM živ jest člověk

SKIALPINISMUS

Mottem velké části skialpinistů je skutečnost, že už je nebaví neustále se opakující sjezdářská trilogie: část první – fronta na vlek/lanovku, pokračování – jízda nahoru a konečně díl třetí – „sešup“ dolů. Tato trilogie totiž v některých obdobích dosahuje délky nekonečných telenovel, kdy se většinou samotná aktivita znepríjemní, v horším případě úplně znechutí. O co tedy ve skialpinismu jde? V čem je ten rozdíl oproti běžnému sjezdovému lyžování?

Jednoduše řečeno, skialpinista překonává výškový rozdíl pomocí vlastních sil, nejede tedy na vleku či lanovce. Pohybuje se méně konzumním způsobem v horské přírodě. Nejede ovšem o šlapání sjezdovky nahoru ve stromečku a jiné hrůzné představy. Skialpinista využívá ke stoupaní sněhem a svahem vzhůru speciální vybavení, kdy by se bez dvou základních složek opravdu neobešel:

1) Stoupač pásy

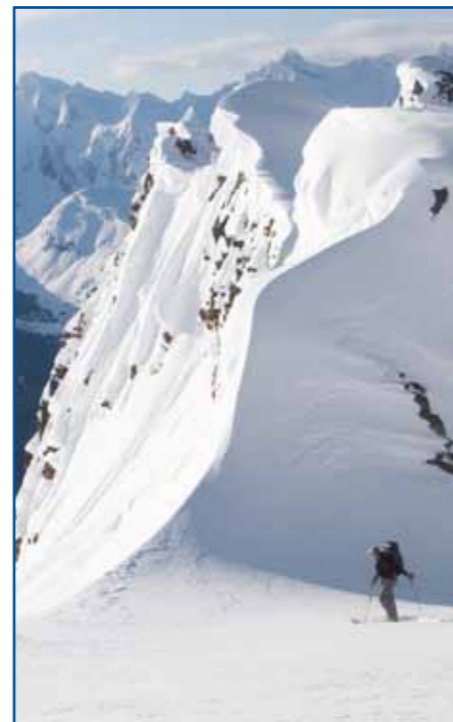
Jedná se o pásy umožňující stoupaní do svahu, aniž by lyže podklouzávala dozadu. Zázrak? Nikoli, pouze pozorování přírody a používání asi nejúžasnějšího Božího daru, tj. rozumu. Stoupač pásy (zvané také tuleni) fungují na principu chování zvířecí srsti, tj. že po směru nekladou velký odpor (kloužou), naopak proti srsti ano (zabraňují pohybu vzad). Tyto pásy jsou odnímatelné, tzn. že se nasazují opravdu jen při stoupaní. Cesta dolů je pak obdobná jako na sjezdovce, nicméně skialpinisté většinou volí tzv. freeride, neboli jízdu v přírodě, v neupraveném sněhu.

2) Vázání

Tato druhá nezbytná složka má oproti běžnému vázání volnou patu (jako na běžkách), což umožňuje snadnější pohyb, a pak také podporu pod patou. Ta se nastaví podle strmosti svahu tak, aby při stání proti kopci byla noha ve vodorovné poloze. Při sjezdu se pata standardně zafixuje.

3) Další vybavení

Zde už se jedná spíše o doplňky, které zážitky ze skialpinismu zpříjemní a usnadní, nicméně se bez nich lze obejít. Jedná se například o teleskopické hole, kdy podle strmosti svahu zvolíme délku holí. Dále boty s volnějším stažením v kotníku, batoh pro nesení stoupačích pásů, pití a dalších nezbytností (ideálně je-li opatřený integrovaným chráničem páteře) a vhodné, ideálně tzv. funkční oblečení. Dále se vám může hodit např. GPS, čelovka, mapa, telefon a další šikovné věcičky.

Měl jsem možnost skialpinismu vyzkoušet na vlastní kůži, když mi kamarád půjčil vybavení a společně jsme se vydali do útrob krkonošského Kotle. Musím říct, že člověk musí překonat úvodní slabší chvíli, kdy je třeba důkladně připravit veškeré vybavení, aby nám pak v terénu nic nechybělo, a následně při „funění“ do kopce sledovat borce, jak na vás zlomyslně koukají z lanovky. Nicméně toto opravdu brzy opadne, protože ten pocit, když stoupáte na lyžích do prudkého kopce a popíráte běžné fyzikální zákonitosti je opravdu ničím nenahraditelný. Navíc, opustíte-li blízkost sjezdovek a ocitnete-li se v obklopení panenské přírody pokryté bělouňkým sněhem... (tři tečky vystihnou nejvíce :-). A nakonec odměnou je, když si můžete vlastními silami získanou nadmořskou výšku sjet. Nezapomeňte však sundat pásy, cestou dolů by jen překážely! Skialpinismus, alespoň na zkoušku, opravdu vřele doporučuji!

SNOWKITING

Postačí mít pouze lyže či snowboard a k tomu pořádného draka, respektive padák (= kite) a pak už se jen necháte tímto pomocníkem unášet a kochat se přírodou a záplavou adrenalinu. Nutná je souvislá sněhová pokrývka (min. 10 až 20 cm) a větrná plocha. Ideální je absolvovat zaškolovací kurz. Na zakoupení kompletní vybavy pro snowkiting (čti „snoukajtyng“) vám asi 10 000 Kč stačit nebude, proto možná oceníte možnost zapůjčební vybavy, cca 500 Kč/den (zase ušetříte za skipas).

SNOWTUBING

Tuto aktivitu nabízí velká část zimních středisek. V nafukovacím kruhu sednete do připraveného koryta a necháte se unášet dolů. Ani nahoru nemusíte kruh tahat, k dispozici vám jsou speciální vleky. Jedna jízda vyjde zpravidla na cca 20–30 Kč.

SÁNKY

Abyste těch cizích slov nebylo příliš, co takhle vyzkoušet klasické sánky? Například z Černé hory vede až do Jánských lázní tzv. Zvonková cesta, která je speciálně upravena pro milovníky sáněk. Na trase dlouhé 3 500 m se tohoto odvětví dozajista nabažíte a navíc je zdarma :-).

PSÍ SPŘEŽENÍ

Jízdu si obvykle můžete vyzkoušet jako pasažér, kdy vám navíc instruktor poví základní informace o jízdě, postrojích a starání se o psy. Odvážnější proškolení jedinci mohou sami před sebou hnát smečky vycvičených psů, nejčastěji jde o aljašské malamuty, sibiřské husky nebo samojedy.

SNĚŽNICE

Víte vůbec, co to sněžnice jsou? Uznávám, dnes už to není běžně používaná věc, nicméně historie této pomůcky sahá až 6 000 let zpátky. Nejvíce se využívaly v Severní Americe, v oblasti dnešní Kanady, kdy domorodým indiánům sloužily pro běžné denní pracovní činnosti. Neboť, jak znáte z hodin fyziky, čím větší styčná plocha, tím spíše se nepropadne do sněhu. Moderní sněžnice pracují na stejném principu – propletený dřevěný, plastový nebo kovový rám s úchyty na boty. Mimo jiné, ze sněžnic se postupně vyvinuly lyže.

SNĚŽNÉ SKÚTRY

Poslední nabídkou či ukázkou netradičního zimního sportu je sněžný skútr. Taková věc přijde velmi drahá, proto pro zájemce doporučím spíše možnost zapůjčení skútru – většinou formou svezení se. Skútry stejně jako auta a motorky mají různou sílu, tzv. kubaturu, obvykle 250–700 ccm s výkonem do 35 kw (skútry mohou dosáhnout rychlosti až 80 km/h).

POZOR: Všechny tyto sporty podle pojišťoven zpravidla nespádají do kategorie běžná turistika, ale mezi tzv. adrenalinové, nebezpečné sporty. Proto je potřeba na toto myslet při sjednávání pojistek, především v zahraničí.

Zimě a sportu zdar, Petr Lukeš